

A Study of the Relationship between Learning Motivation and Academic Achievement of Higher Vocational Certificate Students in Industrial Programs under the Suphan Buri Vocational Education Office

Kowit Kokkaewsakul

King Mongkut's University of Technology North Bangkok

E-mail: kowit.t2026@outlook.co.th

Sarawut Soepyam

King Mongkut's University of Technology North Bangkok

E-mail: sarawut.s@op.kmutnb.ac.th

Received	Reviewed	Revised	Accepted
07/05/2026	22/05/2026	20/08/2026	23/09/2026

Abstract

Background and Aims: Higher vocational education plays a crucial role in producing skilled workforce for Thailand's industrial sector. However, recent self-assessment reports of vocational colleges in Suphan Buri Province reveal a performance paradox: students achieve high vocational standards but underperform on basic academic assessments. This independent study aimed to 1) examine the level of learning motivation of higher vocational certificate students in industrial programs under the Suphan Buri Vocational Education Office, 2) examine their academic achievement, and 3) study the relationship between learning motivation and academic achievement.

Methodology: This quantitative survey research drew its sample from 307 students in four public vocational colleges under the Suphan Buri Vocational Education Office in academic year 2025, determined by Taro Yamane's formula at 95% confidence level and selected through proportional stratified random sampling. The instrument was a 5-point Likert-scale questionnaire covering nine motivation dimensions, with an Item-Objective Congruence (IOC) index of 0.60 - 1.00 and a reliability coefficient of 0.95. Data were analysed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product-moment correlation coefficient.

Results: The findings revealed that 1) overall learning motivation was at a high level ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.94), with intrinsic motivation at 4.32 and extrinsic motivation at 4.31; the highest dimension of intrinsic motivation was responsibility and persistence ($\bar{x} = 4.37$) and the highest dimension of extrinsic motivation was affiliation and peer group needs ($\bar{x} = 4.36$); 2) most students attained a high level of academic achievement, with 44.63% holding a cumulative GPA above 3.50 and 29.97% between 3.00 and 3.50; and 3) overall learning motivation correlated positively with academic achievement at a high level with statistical significance ($r = .657$, $p < .01$).

Conclusion: Learning motivation, particularly intrinsic motivation, is a key psychological factor that significantly enhances academic achievement among industrial program students. Vocational institutions should therefore promote teaching strategies that foster intrinsic motivation, alongside maintaining supportive learning environments and quality instruction.

Keyword: Learning Motivation; Academic Achievement; Vocational Students; Higher Vocational Certificate; Industrial Programs

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาอุตสาหกรรม สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

โกวิทย์ กอบแก้วสกุล

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

อีเมล: kowit.t2026@outlook.co.th

สรารวุฒิ สืบแย้ม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

อีเมล: sarawut.s@op.kmutnb.ac.th

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: การอาชีวศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนากำลังคนด้านอุตสาหกรรมของประเทศ อย่างไรก็ตาม รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี พบความขัดแย้งของสมรรถนะ กล่าวคือ ผู้เรียนมีอัตราการผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพในระดับสูง แต่ผลสัมฤทธิ์ด้านวิชาการพื้นฐานกลับต่ำกว่ามาตรฐาน การค้นคว้าอิสระครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาาระดับแรงจูงใจในการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาอุตสาหกรรม สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี 2) ศึกษาาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในกลุ่มดังกล่าว และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ระเบียบวิธีการวิจัย: การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณในรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาระดับ ปวส. ประเภทวิชาอุตสาหกรรม จาก 4 วิทยาลัย ในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2568 จำนวน 307 คน ซึ่งกำหนดขนาดด้วยสูตรของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ครอบคลุมแรงจูงใจ 9 ด้าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.60 - 1.00 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย: ผลการวิจัยพบว่า 1) แรงจูงใจในการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.94) โดยแรงจูงใจภายในมีค่าเฉลี่ย 4.32 และแรงจูงใจภายนอกมีค่าเฉลี่ย 4.31 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของแรงจูงใจภายใน คือ ด้านความรับผิดชอบและความเพียรพยายาม ($\bar{x} = 4.37$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของแรงจูงใจภายนอก คือ ด้านความต้องการความผูกพันและกลุ่มเพื่อน ($\bar{x} = 4.36$) 2) ผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนของนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง โดยร้อยละ 44.63 มีเกรดเฉลี่ยสะสมมากกว่า 3.50 ขึ้นไป และร้อยละ 29.97 มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 3.00 - 3.50 และ 3) แรงจูงใจในการเรียนโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .657, p < .01$) แรงจูงใจภายในมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = .673, p < .01$) และแรงจูงใจภายนอกมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r = .568, p < .01$)

สรุปผล: แรงจูงใจในการเรียน โดยเฉพาะแรงจูงใจภายใน เป็นปัจจัยทางจิตวิทยาที่สำคัญในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาประเภทวิชาอุตสาหกรรม สถานศึกษาควรส่งเสริมรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นแรงจูงใจภายในควบคู่กับการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และคุณภาพการสอนที่ดี เพื่อสนับสนุนความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียนอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: แรงจูงใจในการเรียน; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; นักศึกษาอาชีวศึกษา; ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง; ประเภทวิชาอุตสาหกรรม

บทนำ

การอาชีวศึกษาเป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพ ซึ่งเป็นเสาหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศ การลงทุนพัฒนากำลังคนสายอาชีพจึงเป็นการลงทุนเชิงยุทธศาสตร์เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันระดับประเทศและสอดคล้องกับทิศทางเศรษฐกิจอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2561) ได้กำหนดกรอบมาตรฐานการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561 เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะทางวิชาชีพ คุณธรรม จริยธรรม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามมาตรฐานที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งนี้ จังหวัดสุพรรณบุรีมีสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐที่เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาอุตสาหกรรม จำนวน 4 แห่ง ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการผลิตกำลังคนสายอาชีพป้อนเข้าสู่ตลาดแรงงานของภาคกลางตอนล่าง (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2568) จากการตรวจสอบรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ของสถานศึกษาทั้ง 4 แห่งในจังหวัดสุพรรณบุรี พบความขัดแย้งของสมรรถนะ (The Performance Paradox) ที่น่ากังวล กล่าวคือ ผู้เรียนมีอัตราการผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพในระดับสูง แต่ผลสัมฤทธิ์ด้านวิชาการพื้นฐานกลับต่ำกว่ามาตรฐาน โดยเฉพาะผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ที่ผู้เรียนจำนวนมากได้คะแนนไม่สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับชาติ ปัญหาดังกล่าวสะท้อนความเสี่ยงระยะยาวต่อความสามารถในการปรับตัวของกำลังคน ทั้งทักษะภาษา การคิดวิเคราะห์ และการคิดเชิงวิพากษ์ ซึ่งเป็นสมรรถนะที่จำเป็นต่อการยกระดับไปสู่งานที่ใช้เทคโนโลยีสูงขึ้น นอกจากนี้ยังพบปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียน ซึ่งเป็นสัญญาณสะท้อนระดับแรงจูงใจในการเรียนและความผูกพันกับการเรียนรู้ที่ไม่เพียงพอ

แรงจูงใจในการเรียนเป็นรากฐานของพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ขับเคลื่อนความพยายามและความมีวินัยในการเรียนรู้เชิงลึก ทฤษฎีการกำหนดตนเอง (Self-Determination Theory) ของ Deci และ Ryan (2000) จำแนกแรงจูงใจออกเป็นแรงจูงใจภายใน ซึ่งเกิดจากความสนใจและความพึงพอใจในกิจกรรมนั้นเอง และแรงจูงใจภายนอก ซึ่งเกิดจากรางวัล การประเมิน หรือแรงกดดันจากสภาพแวดล้อม โดย Ryan และ Deci (2020) ได้ทบทวนงานวิจัยในรอบสองทศวรรษและสรุปว่าแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอกที่ถูกกลืนเป็นคุณค่าของตนแล้ว ต่างทำนายผลลัพธ์ทางการเรียนเชิงบวกในหลายระดับการศึกษาและหลายบริบทวัฒนธรรม สอดคล้องกับงานวิเคราะห์ทอิกมานของ Howard และคณะ (2021) ที่สังเคราะห์งานวิจัย 344 ชิ้น จากผู้เรียน 223,209 คน และพบว่าแรงจูงใจที่มีความเป็นอิสระสูงสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงอยู่ในการเรียนมากกว่าแรงจูงใจที่ถูกควบคุมจากภายนอก สำหรับบริบทไทย วรณช สปิยารักษ์ ดุจเดือน พันธมนาวิน และดวงเดือน พันธมนาวิน (2567) ได้วิเคราะห์ทอิกมานงานวิจัยไทยและพบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการเรียนของเยาวชนในระดับสูง ($d = .947$) ซึ่งปรากฏสม่ำเสมอในทุกกลุ่มย่อยอย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาองค์ความรู้ที่มีอยู่ในบริบทอาชีวศึกษาไทย ยังปรากฏช่องว่างของงานวิจัย 3 ประการ ประการแรกงานวิจัยไทยส่วนใหญ่ศึกษาแรงจูงใจในกลุ่มผู้เรียนสายสามัญหรือระดับอุดมศึกษา ขณะที่ผู้เรียนประเภทวิชาอุตสาหกรรมมีโครงสร้างหลักสูตรที่ให้น้ำหนักกับการฝึกปฏิบัติในโรงฝึกงานเป็นสัดส่วนสูง ทำให้กลไกการเกิดแรงจูงใจอาจแตกต่างจากผู้เรียนกลุ่มอื่น ประการที่สอง งานวิจัยที่มีอยู่มักรายงานแรงจูงใจเป็นภาพรวมโดยไม่จำแนกแรงจูงใจภายในและภายนอกเพื่อเปรียบเทียบขนาดความสัมพันธ์ จึงไม่สามารถชี้ได้ว่าควรลงทุนพัฒนาแรงจูงใจด้านใดก่อน ประการที่สาม แม้จะมีข้อเสนอเชิงแนวทางการพัฒนาทักษะวิชาชีพอย่างยั่งยืนสำหรับผู้เรียนอาชีวศึกษาไทย (Sakdapat, 2024) และงานวิจัยที่ยืนยันบทบาทของแรงจูงใจต่อผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา (นวรรตน์ ศึกษากิจ, 2561) แต่ยังไม่พบงานวิจัยที่ศึกษาปรากฏการณ์นี้ในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์ของความขัดแย้งของสมรรถนะปรากฏชัดในรายงาน SAR

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการเรียนของนักศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาอุตสาหกรรม
2. เพื่อศึกษาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาอุตสาหกรรม
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาอุตสาหกรรม

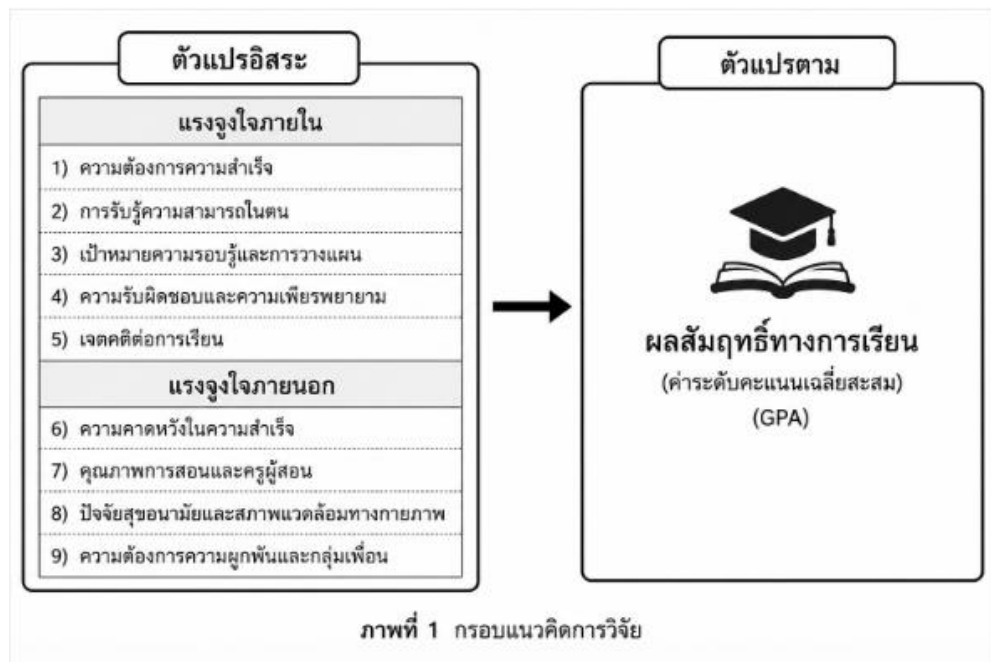

สมมติฐานการวิจัย

แรงจูงใจในการเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาอุตสาหกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้สังเคราะห์กรอบแนวคิดจากทฤษฎีแรงจูงใจที่เกี่ยวข้อง โดยจำแนกตัวแปรอิสระ ออกเป็นแรงจูงใจภายใน 5 ด้าน ซึ่งพัฒนาจากทฤษฎีความต้องการใฝ่สัมฤทธิ์ของ McClelland (1961) ทฤษฎีการกำหนดตนเองของ Deci และ Ryan (2000) ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเองของ Bandura (1986) และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายของ Locke และ Latham (2002) และแรงจูงใจภายนอก 4 ด้าน ซึ่งพัฒนาจากทฤษฎีการคาดหวังและคุณค่าของ Eccles และ Wigfield (2002) ทฤษฎีลำดับขั้น ความต้องการของ Maslow (1970) และทฤษฎี ERG ของ Alderfer (1969) โดยมีตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่วัดจากค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ดังภาพที่ 1

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา มุ่งศึกษาตัวแปร 2 ตัว ได้แก่ ตัวแปรอิสระ คือ แรงจูงใจในการเรียน ประกอบด้วย แรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก และตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วัดจากค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPA) ของนักศึกษาภาคเรียนล่าสุด
2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ นักศึกษาระดับ ปวส. ประเภทวิชา อุตสาหกรรม จาก 4 วิทยาลัยภาครัฐในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2568 จำนวน 1,309 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 307 คน
3. ขอบเขตด้านพื้นที่ ครอบคลุม 4 สถานศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี วิทยาลัยการอาชีพอุทอง วิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง และวิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร-แจ่มใส
4. ขอบเขตด้านระยะเวลา ดำเนินการตั้งแต่เดือนตุลาคม 2568 ถึงเดือนมีนาคม 2569

ระเบียบวิธีวิจัย

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับ ปวส. ประเภทวิชา อุตสาหกรรม วิทยาลัยภาครัฐในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2568 จำนวน 4 วิทยาลัย รวม 1,309 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของ Taro Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 307 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) จำแนกตามวิทยาลัย และใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) เพื่อเลือกนักศึกษาจากบัญชีรายชื่อให้ครบตามจำนวนที่กำหนด
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นจากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบวัดแรงจูงใจในการเรียน เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (1932) ครอบคลุม 9 ด้าน รวม 27 ข้อ และตอนที่ 3 ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งใช้ค่า GPA ของนักศึกษาภาคเรียนล่าสุด
3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามแต่ละข้อ ผลการประเมินพบว่าทุกข้อมีค่า IOC ระหว่าง 0.60 - 1.00 จากนั้นนำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายกลุ่ม

ตัวอย่าง 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ค้นคว้าอิสระดำเนินการขออนุญาตจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ เพื่อออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 4 แห่ง จากนั้นแจกแบบสอบถามด้วยตนเองและผ่านระบบออนไลน์โดยใช้ Google Form จำนวน 307 ชุด เก็บคืนได้ครบถ้วนคิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) โดยกำหนดเกณฑ์แปลผลค่าสหสัมพันธ์ ดังนี้ 0.00-0.20 ความสัมพันธ์ต่ำมาก, 0.21-0.40 ความสัมพันธ์ต่ำ, 0.41-0.60 ความสัมพันธ์ปานกลาง, 0.61-0.80 ความสัมพันธ์สูง และ 0.81-1.00 ความสัมพันธ์สูงมาก

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 307 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 74.92 อายุระหว่าง 18-20 ปี ร้อยละ 74.59 ศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี ร้อยละ 79.15 กำลังศึกษาระดับ ปวส. 1 ร้อยละ 55.70 และศึกษาในสาขาวิชาการก่อสร้าง/โยธา มากที่สุด ร้อยละ 32.90

2. ระดับแรงจูงใจในการเรียน

ผลการวิเคราะห์ระดับแรงจูงใจในการเรียนของนักศึกษาทั้ง 9 ด้านแสดงดังตารางที่ 1 ตารางที่ 1 ระดับแรงจูงใจในการเรียนของนักศึกษา (n = 307)

องค์ประกอบของแรงจูงใจ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
แรงจูงใจภายใน				
1) ความต้องการความสำเร็จ (nAch)	4.33	0.92	มาก	4
2) ความสามารถ/การรับรู้ความสามารถในตน	4.29	0.96	มาก	7
3) เป้าหมายความรอบรู้/การวางแผน	4.28	0.96	มาก	8
4) ความรับผิดชอบและความเพียรพยายาม	4.37	0.91	มาก	1
5) เจตคติต่อการเรียน	4.33	1.42	มาก	3
ค่าเฉลี่ยแรงจูงใจภายในโดยรวม	4.32	1.03	มาก	-

องค์ประกอบของแรงจูงใจ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
แรงจูงใจภายนอก				
6) ความคาดหวังในความสำเร็จ (รางวัล/คะแนน)	4.27	0.93	มาก	9
7) คุณภาพการสอนและครูผู้สอน	4.30	0.91	มาก	6
8) ปัจจัยสุขอนามัย/สภาพแวดล้อมกายภาพ	4.31	0.96	มาก	5
9) ความต้องการความผูกพัน/กลุ่มเพื่อน	4.36	0.93	มาก	2
ค่าเฉลี่ยแรงจูงใจภายนอกโดยรวม	4.31	0.93	มาก	-
ค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในการเรียนโดยรวม	4.32	0.94	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า แรงจูงใจในการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.94) โดยแรงจูงใจภายในและภายนอกมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันที่ระดับมาก ($\bar{x} = 4.32$ และ 4.31 ตามลำดับ) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรับผิดชอบและความเพียรพยายาม ($\bar{x} = 4.37$) รองลงมา คือ ด้านความต้องการความผูกพันและกลุ่มเพื่อน ($\bar{x} = 4.36$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความคาดหวังในความสำเร็จ ($\bar{x} = 4.27$) ซึ่งทุกด้านยังคงอยู่ในระดับ “มาก”

3. ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสม แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสม (n = 307)

เกรดเฉลี่ยสะสม (GPA)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 2.00	7	2.28
2.00 - 2.50	23	7.49
มากกว่า 2.50 - 3.00	48	15.64
มากกว่า 3.00 - 3.50	92	29.97
มากกว่า 3.50 ขึ้นไป	137	44.63
รวม	307	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูง โดยร้อยละ 44.63 มีเกรดเฉลี่ยสะสมมากกว่า 3.50 ขึ้นไป รองลงมาร้อยละ 29.97 มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 3.00 - 3.50 และร้อยละ 15.64 มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.00 ตามลำดับ ส่วนนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.28

4. ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (n = 307)

ตัวแปร	r	p	ระดับความสัมพันธ์
แรงจูงใจภายใน	.673**	< .01	สูง
แรงจูงใจภายนอก	.568**	< .01	ปานกลาง
แรงจูงใจในการเรียนโดยรวม	.657**	< .01	สูง

หมายเหตุ: ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า แรงจูงใจในการเรียนโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .657$, $p < .01$) อยู่ในระดับสูง โดยแรงจูงใจภายในมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูง ($r = .673$, $p < .01$) และแรงจูงใจภายนอกมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลาง ($r = .568$, $p < .01$) แสดงให้เห็นว่าเมื่อผู้เรียนมีระดับแรงจูงใจในการเรียนเพิ่มขึ้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีแนวโน้มสูงขึ้นตามไปด้วยอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่กำหนดไว้

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าแรงจูงใจในการเรียนของนักศึกษาระดับ ปวส. ประเภทวิชาอุตสาหกรรมสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก สะท้อนว่านักศึกษามีความมุ่งมั่นและความตั้งใจในการเรียนสูง ซึ่งสามารถอธิบายได้ตามทฤษฎีความต้องการใฝ่สัมฤทธิ์ของ McClelland (1961) ที่ระบุว่าผู้ที่มีความต้องการความสำเร็จสูง (nAch) จะเลือกทำงานที่ท้าทายและมุ่งมั่นบรรลุมาตรฐานความเป็นเลิศ ทั้งนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านความรับผิดชอบและความเพียรพยายาม โดยเฉพาะข้อ "ความอดทนต่อความเหนื่อยล้าในการฝึกปฏิบัติงานช่างที่ต้องใช้เวลานาน" สะท้อนถึงคุณลักษณะเฉพาะของนักศึกษอาชีวศึกษาในประเภทวิชาอุตสาหกรรมที่ต้องอาศัยทักษะเชิงปฏิบัติและความเพียรในการฝึกฝน สอดคล้องกับ บุญชม ศรีสะอาด (2560) ที่ระบุว่าความเพียรพยายามเป็นปัจจัยหลักของความสำเร็จในการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี โดยร้อยละ 74.60 มีเกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป ซึ่งสะท้อนว่าแม้จะมีรายงานปัญหาด้านวิชาการพื้นฐาน (V-NET) ในรายงาน SAR ของสถานศึกษา แต่ผลการเรียนภายในสถานศึกษายังอยู่ในระดับน่าพอใจ สอดคล้องกับการมีแรงจูงใจในการเรียนที่อยู่ในระดับมาก

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = .657, p < .01$) สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย โดยแรงจูงใจภายในมีค่าสหสัมพันธ์สูงกว่าแรงจูงใจภายนอก ($r = .673$ และ $.568$ ตามลำดับ) ผลการวิจัยนี้สามารถอธิบายได้ตามทฤษฎีการกำหนดตนเอง (Self-Determination Theory) ของ Deci และ Ryan (2000) ที่ระบุว่าแรงจูงใจภายในมีพลังที่ยั่งยืนกว่าและส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้เชิงลึกมากกว่าแรงจูงใจภายนอก ในทำนองเดียวกัน ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-efficacy) ของ Bandura (1986) อธิบายว่าผู้เรียนที่เชื่อมั่นในความสามารถของตนเองจะมีความพยายามและความคงทนในการเรียนรู้สูง ซึ่งสะท้อนในทฤษฎีการคาดหวังและคุณค่า (Expectancy-Value Theory) ของ Eccles และ Wigfield (2002) ที่ระบุว่าเมื่อผู้เรียนเห็นคุณค่าและเชื่อมั่นในศักยภาพของตน จะเกิดความมุ่งมั่นในการบรรลุความสำเร็จ

นอกจากนี้ การที่แรงจูงใจภายนอกมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยภายนอก เช่น คุณภาพการสอน ครูผู้สอน สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และกลุ่มเพื่อน ก็ยังคงมีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการเรียน สอดคล้องกับทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย (Goal Setting Theory) ของ Locke และ Latham (2002) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมรา คงภิรมย์เชิญ และ นวรัตน์ ศึกษากิจ (2561) ที่ยืนยันว่าแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาอาชีวศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 สถานศึกษาควรส่งเสริมกิจกรรมและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นแรงจูงใจภายใน เช่น การเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning) การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) และการตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งทักษะวิชาชีพและทักษะการเรียนรู้เชิงลึก

1.2 ครูผู้สอนควรใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย ให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) อย่างชัดเจน และส่งเสริมการรับรู้ความสามารถในตนเองของผู้เรียน เพื่อยกระดับแรงจูงใจในการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.3 สถานศึกษาควรพัฒนาห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน และอุปกรณ์การเรียนการสอนให้ทันสมัยและเพียงพอ พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น การกำกับตนเองในการเรียนรู้ การสนับสนุนจากครอบครัว และทักษะการคิดวิเคราะห์

2.2 ควรขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังประเภทวิชาอื่น เช่น พาณิชยกรรม อุตสาหกรรมท่องเที่ยว เกษตรกรรม หรือวิทยาลัยในจังหวัดอื่น เพื่อให้ผลการวิจัยมีความครอบคลุมและเป็นตัวแทนได้กว้างขึ้น

2.3 ควรใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพหรือวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) เพื่อเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเชิงลึกมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- นวรรัตน์ ศึกษากิจ. (2561). แรงจูงใจในการเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาอาชีวศึกษา. วารสารวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา, 5(2), 45-58.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2561). กรอบมาตรฐานการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2568). OVEC Dashboard. สืบค้น 19 พฤศจิกายน 2568, จาก <https://ovec.dashboard.in.th/>
- สมุรา คงภิรมย์เจริญ และนวรรัตน์ ศึกษากิจ. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์, 26(3), 112-125.
- Alderfer, C. P. (1969). An empirical test of a new theory of human needs. Organizational Behavior and Human Performance, 4(2), 142-175.
- Bandura, A. (1986). Social foundations of thought and action: A social cognitive theory. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The "what" and "why" of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. Psychological Inquiry, 11(4), 227-268.
- Eccles, J. S., & Wigfield, A. (2002). Motivational beliefs, values, and goals. Annual Review of Psychology, 53, 109-132.
- Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. Archives of Psychology, 22(140), 1-55.
- Locke, E. A., & Latham, G. P. (2002). Building a practically useful theory of goal setting and task motivation: A 35-year odyssey. American Psychologist, 57(9), 705-717.
- Maslow, A. H. (1970). Motivation and personality (2nd ed.). New York: Harper & Row.

McClelland, D. C. (1961). The achieving society. Princeton, NJ: Van Nostrand.

Yamane, T. (1973). Statistics: An introductory analysis (3rd ed.). New York: Harper and Row.

